

יום עומדת להוציאה לאור בשנת 1980. "אבוא לכאן שוב." לארוחה הופיעה הגברת סוונסון כשהיא מצויידת בכל קסם מיה: תילבושת משי-טריקו בגווני ב'ו' בהיר עם כיסוי-ראש הולם המבליט את פניה הזוהרים. אי אפשר לומר שהם חלקים לגמרי מקמטים, אך אף לא אשה אחת בת 50 היתה מתביישת להיראות כמוה. ליווה אותה בעלה, ויליאם דאפטי, סופר ומי שכתב את הגברת שרה בלוז (תולדות חייה של הזמרת בילי הולדיי שהפך סרט באותו שם). מן הצד עמד גבר בן 51 שלא גרע עינוי מן הכוכבת. זהו פקיד העסקים שלה המכנה עצמו: מעריץ פשוט. "אני מאוהב בה משחר יל-

הם לא עושים היום פנים שכאלה. לא יותר." כך אומת נורמה דסמונד, מלכת הסרט האלים, שירדה מגדולתה כשהיא מתבוננת בפניה הצעירים המוקרנים לפניה מסרט שעשתה בימי זוהרה באולם ההקרנה הפרטי שבחווילתה. זהו אחד המעמדים המפורסמים ביותר בתולדות הקולנוע. קטע מסירתו של בילי וילדר (ראה שעות פדורה), שדרות סנסט. מי שיגלמה עבורו את נורמה דסמונד היא השחקנית גלוריה סוונסון. מלבד המשמ

סוונסון והולדר בתפקידי דסמונד וגיליוס ב"בשרדות סנסט" המלכה לשעבר והסופר בלי העתידי

עות המיוחדת שיש למילים אלה בתוך יצירותיו והשקפותיו של וילדר על הקולנוע, יש להן משמעות כפולה ומכופלת כשמדובר בגברת סוונסון עצמה. אכן, לא עושים כבר פנים שכאלה היום — ואין כבר הרבה נשים כאלה היום, מיתוסים מהלכים כסוונסון, שחגגה לפני כמה ימים את יום הולדתה ה-80 בבשרה על תוכניתיה לעתיד: בארוחת צהריים שנערכה לכבודה במעון הסיפורי "ה" שולחן העגול המערבי" שבלוס-אנג'לס הורידה גלוריה סוונסון שהיא עוסקת בכתיבת האוטוביוגרפיה שלה וכי חברת ראני

דוטי, אבל אין זאת אומרת שהיא חייבת לאהוב אותי בחזרה. אני פשוט חושב שהיא אחת בדורה." כמותו חשבה גם המארחת. היחידה במי קום שהיתה מבוגרת מגלוריה סוונסון ויכלה לספר שראתה את כל סרטיה הראי-שונים של הגברת. היתה זאת העיתונאית הוותיקה בת ה-85, מרגרט ברק סנט ג'ון, שפתחה את יום-ההולדת בהצהרה: "הייתי כרתי רק שני כוכבים השייכים לקטגוריה של הנצח — קלרק גיבל וגלוריה סוונסון. בעלת השימחה הירבתה לחייך ולא חס-כה מאומה מצלמי העיתונות שהתגודדו

מיכתב מילאנו: כל אחד והפסטיבל שלו

מ בקר הקולנוע הישראלי, שנקלע לקונגרס הבינלאומי של עיתונות הקולנוע, שנערך בעיצומו של חג הפסחא הנוצרי במילאנו, הרגיש כמו עליסה, שצדה דרך המראה, כסיפור של לואיס קארול, ומצאה עצמה בתוך עולם הפוך. היו שם נציגים מ-20 ארצות שונות, מארצות-הברית ועד ברית-המועצות, שהתקבצו כדי לדון בנושא משותף לכולם: פסטיבלי סרטים. היחס היה שונה מזה הרווח בישראל, שפסטיבל כזה הוא אירוע שבו שותים שמפניה חינם ומנסים להת-גונן מפני המון החתיכות המוכנות לקפוץ למיטה תמורת שלוש שורות ותמונה בעמוד האחורי של העיתון. הדברים שנאמרו במילאנו נשמעו שונים לחלוטין. פסטיבל, כך סבורים אותם הבורים שלא התחנכו על בירכי העיתונות הישראלית, הוא אמצעי שבעזרתו מנסים עושי הסרטים להגיע אל הצופים האפשריים שלהם, באמצעות העיתונות שתראה את הסרטים ותכתוב עליהם, ומפיצים שיראו את הסרטים וירכשו אותם. עולם הפוך, לא כן?

על בימת הדיונים עולים הנציגים השונים, וכל אחד מספר על הבעיות המיוחדות לארצו. מסתבר שכמעט בכל ארץ יש פסטיבל סרטים בינלאומי, ואם אין כזה, יש לפחות פסטיבל לאומי אחד ותוכניות להכנת סרטים בינלאומי בקרוב. אז מה יש לנציג ישראלי לספר בהזדמנות כזאת, הוא פשוט מתפלל שלא ישאלו אותו יותר מדי שאלות.

מציאות מוכרת

כדי מקאן ומכרלין, פסטיבילים שהכל מבקרים בהם כדי לקבל קריאת כיוון לנעשה בעולם הסרטים, יש המוני פסטיבלים המתמחים בנושאים מיוחדים, מספורט ועד מדע בדיוני, מסירטי אימים ועד סירטי ילדים, ולכולם יש לקוחות למכירה, מפני שיש קהל המתעניין בקולנוע ורוצה לדעת עליו. גם זו תופעה נדירה בישראל.

גלוריה סוונסון בת ה-80 זוהרת כמו לפני 30 שנה

ההפסיקה לעשן. עיקר מעייניה, כך אמרה, נתונים היום לדאגה לאיכות-חיים נכונה. אולי אם תשתפר איכות-החיים יחזור גם הקולנוע ויטפל בנושאים סימפטיים יותר מאלה שבהם הוא נאלץ לדון היום. היא סרבה להשמיץ את הוליווד באופן מפורש, אך הבהירה שלא חיתה שם את כל חייה ואולי זוהי אחת הסיבות לאריכות ימיה.

היא התחילה לשחק באטוריה, עוד לפני שניכנתה הוליווד, ויצאה לאירופה. בפאריס הכירה את בעלה הראשון, המרי-קיו דה לה פאליס, ועימו באה להוליווד כשהיתה בת 25. אך היא עזבה שנית וחזרה רק כשהיתה בת 50, לבקשתו של בילי וילדר, שרצה בה לתפקיד נורמה דסמונד בשדרות סנסט. שלושים שנה נקפו עד שבאה שוב להוליווד, ליום-הולדתה ה-80. "אך אל דאגה, אבוא לכאן שוב," הבטיחה.

"תן להם להכות." "החוויה החזקה שהיתה לא מעודי? האמהות — בלי כל ספק, זה התפקיד שנתן לי את הסיפוק הרב ביותר. יש לי שתי בנות ובן מאומץ אחד, שבעה נכדים ושני נינים. אני הייתי זו שהעזתי ללדת, גם כשהאולפנים הזהירו אותי שההריון עשוי להרוס את עתיד המיקצועי. או העדפתי להרות וללדת; לשחק על במות יותר ויותר ובסרטים פחות ופחות. מעולם לא הצטערתי על כך." האם חזרה להוליווד בשנת 1949 כדי להוכיח דרך תפקיד נורמה דסמונד, שאף היא כגיבורה, לא חלפה מן העולם וכי כוחה עדיין במתנתה? "לא, זו תשובתה היום. "לא חזרתי להוכיח את עצמי, אבל מדוע באמת חזרתי — על כך תקראו הכל בספרים."

מהי לדעתה תרומתה הגדולה של הור ליווד לעולם? "להעניק לצופים סיפורים יפים עם הפיאנר, האנשים מבקשים לש-כוח את עצמם בקולנוע. לשקוע בחלומות

במקום. הארוחה היתה על טהרת הצימי-חונות, שכן סוונסון נמנית על שוחרי הטיבעונות והלוחמים ביהום האוויר, היא נושאת עימה פרה ציפורן לכל מקום, מיום

דן פיינרו

אבל מה שמורר מכל ואינו מתקבל על הדעת, הוא שהממ-שלות עצמן הן שמארגנות את הפסטיבלים הלאומיים, במיוחד מפני שהן מעוניינות לדחוף קדימה את יוצרי הסרטים שלהן. זאת, כמובן, אחרי שהגישו לאותם יוצרים את הסיוע הדרוש כדי לעשות את הסרטים, ואחרי שסיבסדו את בתי-הקולנוע כדי שלא ייסגרו, ואת מפיצי הסרטים כדי שלא יביאו רק סחורה של סופרמרקט להמונים. מדוע הם עושים את כל המאמצים הללו? מפני שישנם הסבורים שהקולנוע הוא אמצעי ביטוי מודרני חשוב ושכדאי להוציא את האזרחים מן הבית ומן הכורסה כדי שיכלו קצת יחד, לפני שיהפכו עבדים חשוכי מרפא למיפלת הקטנה המר-עשה והמפחידה בסלון הפרטי של כל אחד ואחד. אבל בישראל יודעים, כמובן, טוב יותר. לראיה, מה שקורה עם אותם 12 מיליון לירות מיסכנות שאושרו לעידוד הסרט הישראלי לפני שנה, ועד היום הן ממשכות לפרפר ולהצטמק מבלי למצוא כתובת. מזל שהיה עוד יום אחד בכנס הזה ובו אפשר היה לשוב ולעבור דרך המראה בכיוון ההפוך למציאות המוכרת. ביום האחרון נערכו הבחירות להנהלת האיגוד. כמו בכל איגוד בינ-לאומי, מאגוד הקצבים ועד לאיגוד חוקרי-החלל, יש כאן מיוזרח ומערב. הם מתנצחים ביניהם, מלגלגים זה על זה, אבל כשהמדובר בחלוקת העוגה הם מייד חברים. חצי לך וחצי לי ושלא יידחפו מן הצד. לא חשוב אם היו"ר החדש לא טרח כלל לבוא לישיבה. והכל יודעים שאין לו כלל זמן להתעסק במישרה החדשה-ישנה. שמו לינו מיציקה, הוא איטלקי. הוא כבר היה יו"ר, פינה מקומו ללידיד מפולין. היה מזכיר, פינה מקומו לידיד מצרפת (אחד ממיוזרח, אחד ממערב) וחזר להיות נשיא. בהסכמה מלאה שכאשר יגמור את הקדנציה יפנה את מקומו למישהו מן המיוזרח. העיקר שיהיה סדר. זה באמת מרגיע. טוב שנתקלים במציאות מוכרת. כמו בבית. אחרת אפשר היה לקבל ריגשי נחיתות.